

Civil Marriage – Maharam Shik
Nov. 19, 1995

1) Holland (continued) – missing paragraph from Prof. Fryman

ומה שהיתה טובלת לנדתה ג"כ אינה ראייה לחשש קידושין כי אם לענין גדה להנצל מן הכרת...

2) Hungary – Lenient: civil marriage no embarrassment, do not want Kiddushin, no witnesses, no chazaka

מהר"ם שיק אבן העזר כא

וע"ד ששאל בנשים מישראל הפרוטות במקצת מדינות אשר ניתן חוק המלכות שרשאים לישא אשה ציפ"ל עה"ע שיש מהספרות שנושאים ער"ז בלי קדושין רק כפי הכתבים והקאנטראקט"ן שביניהם ועפ"י הממונים מסמלכות על זה איך דין האגשים האלה אם לריכין נט ואם ימותו בפניהם אם לריכים חליצה וכיו"ז מדברים האלה :

הגדה כפי הענין יש ללמוד ממאי דק"ל באהע"ז סי' כ"ו בהגה"ה שם במומר ומומרת שגשאו בחוקיהם ואח"כ שבו לדת ישראל אין חשש על השוא"ץ שישאו בניוחם דהוי רק כונות בעלמא וה"ה הכא דמה לי שנישאו בנימוסיהם או בנימוס הזה ואין שייך בזה לומר דינא דמלכותא דינא אלא לענין דברים הנוגעים במלכות יעוין בחומ"ט סי' שס"ט ובש"ך ביו"ד סימן קס"ה סק"ח . ובנ"ח"ה זה אינו שייך כלל לדינא דמלכותא שאין המלכות מצוה לעשות כן אלא שמצד המלכות אינו מזהר על כך ואינם מוחין על זה כמו שהיו מוחין עד האיר"י גם מצד הממלכה . והכלל בכל עניני אור"ה אין שייך לומר דינא דמלכותא דינא וכדברי שמיטה ז"ל וזוהו הפוסקים יעוין בחומ"ט בס"י ס"ג בכיו"ז בזה וא"כ הנישואין ציפ"ל עה"ע הוי רק זנות בעלמ' או כפילגש שמבואר שם באה"ע סי' כ"ז הנ"ל יעו"ש :

אל"א שצריכין אנו לדון אם לא נחוש כיון דק"ל דחוקה אח"ע בעילתו כ"ז ועל זה כבר האריך בתה"ד סימן ר"ט במומר ומומרת שצפ"ל ל"ש חוקה זו והתיר שם בלי נט ובלי חוקה וה"ל האגשים האלו שאין חוששין לא על אסור גדה ולא על קדושין בוודאי לא שייך בזה חוקה זו . ולכאורה יש לדון על זה דנוף החוקה דאין אע"כ בעילת זנות זה דוק' ח"ש למ"ד פילגש אסור מה"ת אבל לדעת הרמב"ד ריש הלכות אישות דאיסור דלא תהיה קדשה דוק' במיוחדת לזנות אבל מיוחדת רק לו אין איסור אח"כ קשה איך קי"ל דחוק' דאח"כב"ז מיהו כעין ל"ד יש לומר דגם הרמב"ד מודה כמ"ש ההפלא"ה בקוונ' האחרון דאם נשא אשה ירצה שתהא לו בכל ענינים כאשתו והוא לה לאיש גם הרמב"ד מודה דאי"כ איסור עשה כי יקח איש וכו' ריש חוקה דא"ח עכ"ז ושם לא שייך טעם הנ"ל :

ובדל"ה קשה לי דהרי לב"ש דס"ל דלא יגרש איש את אשתו אח"כ תלא בה דבר ערוה ונהי דגם לב"ש משכחת לה בכשרה כגון מדעת שניהם ע"מ הא סתמי' תן ואפילו בגרש אשתו שתלא בה דבר ערוה שהיא אסורה עליו . ובית הלל קאי אדברי בית שמאי שם ואפ"ה אמרו ביה דחוקה דאח"כב"ז וא"כ ל"ל על תה"ד הנ"ל . ואפשר כמו דאמרינן במומר דמומר לדבר קל לא הוי מומר לדבר החמור ממנו כגון בעבר על איסור סוטה שהיא בפשה אינו חשיד לעבור על ל"ת דלא תהי' קדשה ודוק' בלוחו איסור עלמו כ' התה"ד או באיסור החמור פני' עיין ביו"ד בס"י קי"ט :

ועכ"פ לשיטת הרמב"ד הנ"ל יעוין באהע"ז בס"י כ"ז כב"ש סק"ב עמדה הקושיא ולכך ה' נראה דלרמב"ד ל"ל טעם החוקה דאח"כב"ז משום דגנאי ובזיון הוא לו אלא כל אדם וחרפה הוא לו ולכך אמרינן חוקה זו ואם כן אפשר דלא שייך בנידון דידן זה וא"כ תמנ"פ כיון דהני קלי הדעת סוברים דסני להו כריחות בריה ע"י ציפילעה"ע ח"כ אין זה גנאי להם וליתא לחוקה דינמא דבועל לשם

קדושין ויותר מזה אמרינן בכחובות דף פ"ר רס"י דקצ"ה דסני רמב"ר דסמק"ש במלוה פקדשת טוב אין שייך לומר חוקה זו . ועוד לפי פ"ס שגאמר בציפילעה"ע הנ"ל סס כודתין בריה ומתניס אס ידלו להספרד על חז"ה אופן תה"ח ספרירס ומס יתן ופ"ס יוס"ף לפי תנא"ס ח"כ בוודאי אין שייך לומר דבועל לשם קדושין דאוריית' דהרי אז אין יכול להספרד מפנה אלא עפ"י דת חוס"ק :

עוד מעטס אחר דהרי ק"ל דאפילו בבעל לשם קדושין מ"מ צריכים עדים ונהי דק"ל באהע"ז סימן קמ"ט סעיף א' ובכ"ש שם דאם נשאה אמרינן סן סן עירי יסוד וסן סן עירי ביאה פקפק שם בכ"ש על זה דמאי נפ"מ עיין בר"ן ונמוק"י ביבמות דף ל"ז ע"ב גבי גר וזוורת שנתגיירו והיא היתה נשואה לו בעודה בניוחה עפ"י יבמות הגויס דכתב דאפ"ג דבעודם בניוחתם אמרינן ודבק באשתו ולא באשה אחרת והיא אסורה לכל העולם מ"מ אחר שנתגיירו ולא בא פליס אחר הנידות היא מותרת לגמרי בלא נט ובלי חליצה פ"י"ש שביאר היטב ואפ"ה אס לאחר שנתגיירה בא עליה אמרינן דא"כ אינם יולדת בלי גס דאמרינן דחיישיק לקדושין ואן סן עירי יסוד וסן סן עירי ביאה ושפיר נ"מ וכן יש עוד כמס נפ"מ :

ועכ"פ בעיק ג"כ שהיו הבעל והאשה יודעים שיש עדים כדק"ל כאן ובאהע"ז סימן ע"ב דאי לא ידעו הבעל והאשה שיש עדים לא הוי קדושין וא"כ ה"ל אפילו אס כיוון לבעול לשם קדושין אין עירי יסוד יודעים מזה כיון דליכא חוקה וגם הבעל והאשה אינם יודעים שיש עדים על זה שבעל לשם קדושין וא"כ אפי' אס מתכוונים לשם קדושין לא הוי קדושין כ"ל נכון להלכה דאין חשש קדושין כאן ונהי דהבנים הם לכל דקין בן כדאי"ת ביבמות דף כ"ב ע"ב אבל סס ככני זנאים וכל זה להלכה אבל למעשה אס יבוא דבר זה לפני עדין סדבר צריך עיון וחקירה בכל חלקי הענינים שחרי פעלתו לא שאל למעשה רק להלכה ואני סוראס לפשנ"ד כחכמי :

ועתה נשים עין ולב על הענין האחרון ונה רין הזוגים ונצית יעקב שחזונו עפ"י חקי ועשפטי האנדינה לזוילטרואוב ונצלי קידושין עפ"י התורה והנוטת:

הנה בענין אי אונריין צכה"ג ר"ל צאיש ואשה שניחודין זצ"ז צחצלי הזוג רק עפ"י חקי ונשפטי ונדינה לזוילעעה, וכל ונשפטי הזוג, כפי המוסק, והנשפט — עד נוקם ש"ד האנוולכה ודיני האנדינה ונגעה בכל החיחקה עעמות וחצישת זה אל זה כפי חקי האנדינה עליהם, אזל לא נחקשרו בקשר של קינול הדת"י צחפה וקידושין כפי דיני תהי"ק וחקטי חכז"ל, ישן דעות שונות וכבר דברו ונה אצות האוראה הראשונים אי אונריין צכה"ג אין אדם עשה בעילתו בעילת זנות, ובעל וקדש לשם קידושין, או עכ"פ חייסין צזה לאונורא וכבר הרנוצ"ים ז"ל גרד צעד ענין וקצרת הכלל א"א ע"צ צ"ז שהוא רק צכש"ים שצ"ש"ר"ל וכנו שבי צפ"ז ונה"ל אימות ה"ל כ"ג ופ"ד ונהלכות מלכות הלכה ו' יע"ש"ה, לכן אי אונריין כן צאשה צווקס שלר"ד רט"ה. דאם קדשה עי"ת וקבלה הקידושין אם הוא נחל התנאי כבר חל"ן הקידושין, שהרי היא כבר גללה רט"ה, וכאלה כבר מאור וכשה צפוסק"ים, אך רלוונט לצרר הרין צהחיחקות הענינים כפי ונה שהנה ובהשערה לפי דעות חכמי דורנו כי חוקה התלוי בדעות האדם ונחשבות ונאונותו א"א לרון עלי"י כ"א כפי ונה שדעות האדם לפי הזון והנוקס ידועה עכ"פ לרוב, ולפעננים הענין חל"י ג"כ צדעות האדם הפרטי אשר חטו רנין עליו אם הוא זולא וון הכלל צדעותו ואונותו, והנה וון הראשונים צדצרו צזה ענין והחיחקות צכרון דוונה לנוה שדנין עליו עשה צוה שהאר"ך הרצ"ש צחצו"י ק"י ה' וק"י ו' וחצוונה דרכי נועם ק"י ל"ו ונ"א יע"ש"ה, אך הקרוב קרוב יותר לרון שלפנינו כנועט צכל הפרטים הוא צחש"י ונהר"ים שיי"ק ז"ל"ל שנגע צאלצנע קל"ח די"ם חלו הנוקסעפים ונחש"י ז"ד ק"י רנ"ט, אך שם ונדבר צפרע צאשה ישראלי"י שילדה צן ונכרי ודן צזה אי ונ"ן ח"ה הילר צצנת, או גם צחול יש לרון אם לקט"ס, או לא, יע"ש"ה, אזל צישראל וישראל"ית, שאין שום ספק על אונות דיהדות על הצנים שטלרו להם, רק רנין על הזוג, ובהדי"ם שנוחחקים ונה הצר צחש"י על אהיע ק"י כ"י, וכ"א — והחליט דכיון שנחרט וכחפ"י קו להזה צבעל ואשתו וקינו וקצלו עליהם ועשו ככל ונשפטי וחקי האנדינה הערכאות, ואין ונצ"ית ונשפטי, ואין שום ונכ"ה ש"חקשרו כנו כן עפ"י דיני תהי"ק, אדרבה הוא יותר ונקובל חפ"י בעניני אר"ה וצ"הר צדיני האנוולכה והנה הפרו חוק נאלו ונשפטי התורה וא"ך מאור על כגון חלה א"א ע"צ צ"ז צוה שההי"ק ודיני ישראל חרטו האנשפט יעושה וכראה וודצ"ו שדעותי כיון שעסקים צקישורי הזוג ועשין כל הכנות והקדמות וכרחא קר"א צחיל וצפירקום כי פלוגי ישא פלוגית ונערי"ן כל ונכצ"ם הנלרכים לזה, לפני איש עמי שר האנוונה על זה ועוודים לנושפט כחתן הנכנס לחפתו יכהן פאר וכלה צקשוריה כחוצ צספר וחחס והעד עדים ואחר כל זה יחדלו לעשות הקשורין כדת של תורה הל"א ונחשצותם ככרת ונחך ונעשיהם שונחקים צתורת ישראל, ואי"ם חול"ם לקיים ונשפטי התורה, וא"ך נלי"ר להם דעות ונחשצות הפך ונעשיהם ששוע"ם צענין זה עלנוה, הגה צחרת"י קל"ח דעות האספתו על קצרתו להטעים ולצ"ס הענין, ולקנון כדבר ח"יה עוד ונה צהרצנת הצחור: